

TOEN DE TREIN STILHIELD....

Het gebeurde in het vroege voorjaar van 1918, aan het einde van de eerste wereldoorlog, in een naaistersfabriek van Oostenrijk. Ik herinner mij dit alles, uit een nauwkeurige beschrijving in „De Proletarische Vrouw”, enige tijd na het einde van de eerste wereldoorlog.

De fabrieksmeisjes, afkomstig uit het bergland, waren reeds lang oorlogsmoe. Slechts één verlangen vervulde hen; weg uit de oorlogsellende en uit de fabrieken, terug naar huis, naar het land, naar de bergen. Een staking brak uit en was volkomen, de meisjes bleven bij hun eisen, niettegenstaande politieterror en beloften. Zij overwonnen na lange en bittere strijd. De trein reed voor, en juichend en zingend begonnen zij de reis naar huis. De trein reed verder, het werd nacht. Moe van het zingen, verlangend naar het weerzien de volgende dag, vielen zij eindelijk in slaap.

• Toen in de grauwe, kille ochtend de trein stopte, schrokken zij wakker. De trein stond voor de fabrieksgebouwen. Met bleke gezichten, ellendig van vermoeidheid en koude, sjouwden zij hun sjoefle bagage tussen de rijen gewapende soldaten door... en begonnen hun taak opnieuw.

Ook de tweede wereldoorlog ging voorbij, en ook wij, arbeiders van Nederland, hebben onze vast besloten strijd gevoerd. Bouwden we niet onze eigen machtige organisatie de E.V.C.? Voerden we niet vastberaden en met grote opofferingen onze strijd in de havens, op Schiphol en in tal van fabrieken? Hadden we niet onze massa-demonstraties

tegen de koloniale oorlog, voor de republiek Indonesia? Eerst in de markthalen, waar fiere woorden werden gesproken! Daarna de spontane staking te Amsterdam. En weer later de massale demonstratie in het R.A.I.-gebouw. Nog zie ik de vette koppen in „De Waarheid”: „Verzet tegen de koloniale oorlog”, „Hollands Glorie spreekt het verlossende woord. Geen man en geen kogel naar Indonesië”.

Wat waren de uitkomsten? In „Het Parool” van 20 December schrijft een speciale correspondent uit Batavia:

Staakt het vuren!

1. Een ziekenhuis in door ons bezet gebied dicht bij Cheribon ligt vol patiënten. Veertien dagen geleden rijdt midden in de nacht een auto der Militaire Politie voor. Drie zieken (geen krijgsgevangenen, maar waarschijnlijk wel Republikeinen) onder wie een klerk van de assistent-wedana en een mandoe van het Boswezen, worden uit hun bed gehaald en meegenomen. In diezelfde nacht knalt de M.P. hen zonder vorm van proces neer. Een ernstige klacht wordt in Batavia bij de Dienst Volksgezondheid ingediend. Antwoord: „Het gebeurt wel meer, er is niets aan te doen.....”

2. Ergens uit een welvarende dessa met ongeveer vierduizend inwoners wordt op een majoor geschoten de majoor krijgt een kogel door het been. Gevolg: de hele dessa weg, platgebrand. De vrouwen en kinderen zijn naar andere dessa's verjaagd, de mannen gevangen genomen. Putten? Nee, een dessa bij Cheribon.

3. In een andere dessa in diezelfde buurt zitten vermoedelijk extremisten. Uit de lucht wordt het dorp gebombardeerd. Mei 1940 in Rotterdam? Nee, November 1947, ergens in Indonesië.

4. Anderhalf jaar geleden zijn er in en bij

waarop men huizen zou bouwen, en de heer Tas glimlachte.

Wij weten niet of enige maanden „bajes” waaraan de leiders zich kort daarna moesten onderwerpen, deze corrigerende invloed hadden, maar zeker is, dat zij korten tijd daarna, hun proletarische en Russische ballast overboord wierpen. Wat heb je aan proletariërs, die niet voor jouw idealen willen vechten, en aan een Russische revolutie, die een andere kant uitgaat als jij wou?

Nu onlangs, pl.m. zeventien jaar later, sprak de heer Sal Tas te Huizen voor een drukbezochte vergadering. Rusland kwam er slecht af en moest de prijs van weleer afstaan aan het „democratie Amerika”.

Enige opmerkingen, die inhielden, dat de Amerikaanse ontwikkeling zich naar het facisme bewoog, werden beantwoord met een ontkennende zekerheid, waarop men huizen zou bouwen en tot slot de heer Tas glimlachte.

Begrafenis Kees.

Op Dinsdag 23 December heeft onder grote belangstelling de begrafenis plaats gevonden op Oud Eik-en-Duinen te Den Haag van onze kameraad Leen Mole-

Menado op Noord-Celebes duizenden jongens gevangen genomen, die nooit een wapen in de hand hebben gehad, maar volgens de Nica en het Knil extremisten waren. Natuurlijk waren ze republikeins ingesteld. Men heeft nooit meer iets van deze jongens gehoord. Nederlanders, die naar Duitse concentratiekampen zijn gebracht? Nee, eenvoudige Minahassers, door het Nederlandse leger meegenomen... waarheen?

Dat alles gebeurde onder de medeverantwoordelijkheid van de Nederlandse arbeiders, door hun inactiviteit.

Aan het sombere einde van het jaar 1947 stopt aldus ook de trein voor de arbeidersklasse van Nederland. Geslagen gaan ook wij in het nieuwe jaar opnieuw aan onze slavenarbeid in fabrieken en werven naar kantoren en havens.

Ja, de trein stopt. Maar er is in het kapitalisme geen „naar huis”, geen vrede maar slechts oorlogsellende, of dreigende oorlogsellende. Reeds nadert het derde wereldconflict. Wij allen, waar ook werkzaam aan de kapitalistische wederopbouw, arbeiden in feite aan oorlog en oorlogsvorbereiding. Zo is dit stelsel.

Toch wordt dit alles langzamerhand duidelijk aan de arbeiders, internationaal. Overal vermen zich groepen van min of meer bewust. En overal wordt onder de druk van de omstandigheden de zelfstandige strijd aangeboden.

Zo zal eens de tijd aanbreken, dat de arbeiders zelf de bedrijven zullen bezetten en de machines doen draaien ter voorziening in hun aller levensbehoeften. De tijd, dat zij zelf de treinen in bezit zullen nemen, zelf volgens eigen inzicht de locomotieven zullen richten op het doel van hun reis, zelf de wissels zullen omgooien, opdat de trein zal kunnen stoppen, daar waar wij dat noodzakelijk vinden.

naar, algemeen bekend onder zijn pseudoniem „Kees”.

In de aula van de begraafplaats werd door verschillende personen uit de verzetsbeweging en de revolutionaire arbeidersbeweging het woord gevoerd.

De kist, gedekt door een rode vlag en vergezeld van een groot aantal bloemstukken, werd door een achttal Haagse kameraden naar de groeve gedragen, waar een familielid bedankte voor de getoonde belangstelling.

Wij behoeven aan ons afscheid, geplaatst in ons vorige nummer niet veel meer toe te voegen. Kees laat in onze rijen een lege plaats. Reeds op onze kerstconferentie werd dat gemis gevoeld. Maar ook bleek daar, dat de gees die hem bezielde vaardig blijft. De strijd gaat voort.

Werft nieuwe abonnees voor „Spartacus”

10 JANUARI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No. 2

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

REGERING EN NIEUWE ARBEIDERSSTRIJD

Ook in Nederland zal binnen korten tijd strijd geleverd worden tussen de arbeiders en de regering. Enkele voorposten gevechten zijn reeds gevoerd. We noemen als de bekendsten er van, de reeds meer dan 4 maanden durende staking bij de Amsterdamse maalfabrieken, Holland en Ceres en de staking bij enkele textielfabrieken in Enschede en Tilburg. In al deze conflicten stonden de arbeiders in strijd met de regering zelf. Deze immers houdt vast aan het zich zelf toegekende recht, de loon- en arbeidsverhoudingen te laten vaststellen door de met wettelijke bevoegdheid beklede „Stichting van den Arbeid”, die daardoor tot een officieel regeringsorgaan is verheven. En zij eist van de arbeiders, dat ze zich onvoorwaardelijk bij de uitspraak van dit regeringsorgaan neerleggen. Natuurlijk beweert de regering, dat daarin ook de vertegenwoordigers der arbeiders zitting hebben, namelijk de erkende vakverenigingen. Maar deze bewering heeft voor de arbeiders weinig overtuigingskracht, want het is iedereen bekend, dat de leiders der vakverenigingen, die daarin zitting hebben, nauw met de regering verbonden zijn.

Wij begrijpen waarom de regering hardnekkig aan deze door haar ingestelde ordening vasthoudt, dat het voor haar een principieel vraagstuk van de eerste orde is, waarop ze geen enkele inbreuk toelaat. Ze kan het weten, dat de kapitalistische wederopbouw van het bedrijfsleven hier en de oorlog in Indonesië ontzaglijke kapitalen verslindt en ze weet ook, dat de bronnen, waaruit dit kan worden bekostigd, alleen in de verscherpte uitbuiting der arbeiders te vinden zijn. Daarom volgt zij konsekwent een dusdanige, sociale politiek, waarbij de lonen op de grens van het bestaansminimum worden gehouden — misschien ook wel er beneden als ze het noodzakelijk acht — en dat de prestaties der arbeiders zo hoog mogelijk worden opgevoerd. Het laatste moet dan bereikt worden door een voort-

durend herhaalde propaganda-veldtocht in de pers en door een gestadige bewerking der arbeiders door de vakbondbestuurders, die voor deze gelegenheid hun leden nog eens weer opzoeken. Heeft niet ook de E.V.C., toen ze meende een kans te maken om erkend te worden, haar best gedaan de arbeiders tot verhoging der productie aan te zetten?

De regering meent haar loon- en prijs-politiek te kunnen doorzetten langs de wettelijke, bureaucratische weg. Natuurlijk weet zij ook wel, dat de arbeiders naar mogelijkheden zoeken om hun levensomstandigheden door een hoger loon te verbeteren. De bouwvakarbeiders, die met vele kleine bazen te doen hebben, namen dan ook hun kans waar en bedongen hogere lonen, dan wettelijk voorgeschreven was, toen al die kleine en grote ondernemers op zoek waren naar vaklieden. Een zelfde verschijnsel is tijdens de oogst waar te nemen in de landbouw en eveneens trouwens in vele kleine bedrijven van industrie en nijverheid.

De jongste maatregelen der regering zijn er op uit om al deze mogelijkheden af te snijden. Zij heeft voor het bouwbedrijf, begunstigd door de geforceerde slapete die er op het ogenblik heerst, nieuwe collectieve arbeidscontracten bekend gemaakt en dreigt met zware straffen, als er niet de hand aan wordt gehouden. De „zwarte” lonen zullen er door worden bestreden, dit „euvel” moet worden uitgeroeid.

De arbeiders in de bouwvakken, die door dit ingrijpen van regeringsorganen een loonsverlaging van 20—30 pCt. moeten ondergaan, zijn daardoor in grote beroering gekomen. Overal vinden vergaderingen plaats, en daar men stakingen tijdens dit seizoen niet raadzaam acht, wordt meestal besloten, een „langzaam-aan-actie” in te zetten.

Aanleiding tot conflicten is er dus reeds meer dan genoeg, wat nog zal toenemen, als straks ook op andere gebie-

den de teugels van de loonpolitiek der regering worden aangetrokken. In het Twentse industriegebied is daar mee reeds een begin gemaakt. Bij een controle der loonlijsten werden bij ruim 50 bedrijven hogere lonen geconstateerd, dan officieel is toegestaan en bekeuringen gemaakt.

Uit alles blijkt, dat de regering al haar macht gaat gebruiken om haar loonpolitiek door te zetten en ze heeft voorlopig nog alle troeven in handen. Zolang de arbeiders in hun afzonderlijk bedrijf, misschien zelfs in het gehele bouwbedrijf, voor het behoud van hun „zwarte” lonen, of in andere gevallen voor prestatie-toeslagen strijden, vechten zij op een verkeerd terrein.

De vijand, die zij moeten bestrijden, zetelt niet meer in het bijzondere bedrijf, het is de centrale macht van de gehele heersende klasse, vertegenwoordigd door de regering. Haar macht wordt door stakingen hier of daar niet in het geringste aangetast. Zij kan zelfs in bijzondere gevallen aan bepaalde looneisen der arbeiders tegemoet komen en zal dat ook doen, als haar een staking heel ongelegen komt. Zij kan, zodra het haar gunstig lijkt, de gedane concessies weer ongedaan maken; er is daarvoor niet meer nodig, dan een nieuw besluit te doen nemen door het, voor het bepalen van loon- en arbeidsverhoudingen ingestelde overheidsapparaat.

Dit bureaucratisch apparaat, door de vakverenigingen gesanctioneerd, en het hem gegeven recht, over de posities van de arbeiders in het bedrijfsleven te beslissen, is de werkelijke machtspositie van de heersende klasse tegenover de arbeiders in de bedrijven. Het is het gesloten, georganiseerde front, waartegen alle bijzondere acties der arbeiders te pletter moeten lopen. De actie der arbeiders moet tegen deze machtspositie der heersende klasse zijn gericht, pas als zij hierin succes kunnen boeken, hebben loon- of andere eisen kans van slagen. Doch dat vereist een geheel andere strijd dan tot nog toe te zien was.

Zo redenerend komt men gemakkelijk er toe, de loonstrijd als zinloos te verklaren, en maar af te wachten, tot de arbeiders eindelijk inzien, dat ze een andere strijd moeten voeren. En toch is

Herinneringen.

Het zal in het jaar 1931 zijn geweest, in elk geval vóór het gebeurde met de „Zeven Provinciën”, u weet wel, dat oorlogsscheepje, dat zich „distanti...eerde” van de Nederlands-Indische strijdkrachten ter zee in vredetijd, en prima genavigeerd door de eigen bemanning het ruime sop koos, dat ik een vergadering bijwoonde ten huize van de heer Sal Tas, ergens in Amsterdam Zuid. De Kat zou spreken.

Het was al Russisch wat de klok sloeg. Ja, niet alleen de wanden waren bedekt met door de hamer en sikkel gesymboliseerde rode doeken, doch dit instrument zelf, deze onverbidde indicator van de alles veranderende, maar zichzelf gelijk blijvende tijd, droeg een rode sjerp.

Op de piano werd het welbekende zwaar rhythmische stuk van de Rus Rachmaninow gespeeld. De atmosfeer, ernstig en zwaar, was geladen met de beloften der grote daden van de toekomstige leiders: Sal Tas en De Kat, die het wisten.

Enige opmerkingen, die inhielden, dat de Russische dictatuur er één was over de arbeidersklasse en zich in deze zin verder zou ontwikkelen werden beantwoord met een ontkennende zekerheid.

het ook niet te ontkennen, dat alleen de acties der arbeiders, ook de mislukte, de leerschool zijn, waardoor ze gaan inzien hoe het dan wel moet. Als men zich eens ernstig hiermee bezig houdt is wel degelijk te zien, welke ontwikkeling de arbeiders strijd moet nemen, om tot een hoger en juist plan van inzicht, doel en organisatie te komen. Dat is zeker geen gemakkelijke, neen een moeilijke en lange weg, maar er is geen andere.

De eerste stap in deze richting begint als het denken der arbeiders zich losmaakt uit de vakbondideologie. Een voornaam ding hierbij is, dat ze het niet meer als vanzelf sprekend vinden, dat de besturen van de vakbond hun belangen moeten waarnemen tegenover de patroons. De taak, die de vakbondleiders in de moderne maatschappij hebben gekregen, haast ongemerkt voor de arbeiders, namelijk een functie te vervullen in de organisatie van de heersende klasse tegenover de arbeiders, doet hen het vertrouwen, in deze verliezen. Dat wordt sterker, naar mate de voortdurend meer plaatsvindende acties, de vakbonden openlijk aan de kant van de regering plaatsen.

Als de eerste stap is gedaan, volgen noodzakelijk andere. Zelf zeggingschap te willen hebben over de voorwaarden, waaronder men moet leven en werken, komt als eis naar voren. En onmiddellijk moet men zich er mee bezig houden hoe zich te organiseren, welke macht te ontwikkelen, om aan deze nieuwe groeiende wil kracht bij te zetten.

Wij kunnen bij alle zwakheid van de hedendaagse arbeidersstrijd constateren, dat een verandering in deze richting plaatsvindt. Wij verwijzen hierbij op al de partiele stakingen uit de laatste tijd, waar de arbeiders, los van alle vakbonden, hun strijd zelf in handen hadden en ook op de pogingen door de bedrijfsarbeiders zelf ondernomen, om deze strijdwijze meer algemeen toe te passen en vooraf te organiseren. Doch dat is alles nog in het beginstadium, pas in meer uitgebreide acties zal moeten blijken, hoe ver dit nieuwe zich heeft doorgezet.

Al degenen, die met ons van mening zijn, dat langs deze weg de wedergeboorte en strijdbaarheid van de arbeidersbeweging moet plaatsvinden, zullen alle krachten moeten inspannen, om dit proces te bespoedigen. Want alleen door de arbeidersstrijd zal het barbaarse kapitalisme overwonnen worden.

Van de administratie

JANUARI 1948.

Denken onze lezers aan het eerste kwartaal, dat betaald moet worden. Per giro of postwissel, dat bespaart u inkoopkosten en de administratie veel werk. Vriendelijk dank!

Vredesboodschap in het land van de dollar

De volgende „Advertentie” wordt regelmatig in de voornaamste dagbladen in de V.S. geplaatst:

The Hearst Newspapers (het grootste krantenconcern in Amerika) dringen er opnieuw op aan, de vrede in Amerika te verstevigen, door klaar te staan.

The Hearst Newspapers citeren een uitspraak van William Randolph Hearst, op 5 April 1935, die luidt: „De plicht van onze regering is Amerika buiten een oorlog en de oorlog buiten Amerika te houden.”

Het tweede deel van onze plicht is even belangrijk als het eerste. We moeten de verwoestingen van een oorlog buiten ons eigen land houden.

We moeten bereid zijn, ons land en ons volk te beschermen.

We moeten een leger, een vloot en een luchtmacht hebben, om dat te kunnen doen.

Eindelijk kunnen we weer eens een boek bespreken dat tot de echte proletarische literatuur behoort. Niet omdat de staking er het hoofthema van is (er zijn mensen die denken dat we alleen boeken, die over stakingen handelen tot de proletarische literatuur rekenen) maar omdat het denken en het handelen van de arbeiders individueel en als klasse zo eerlijk en zuiver uitgebeeld wordt. Tot onze spijt moeten onze lezers, althans voorlopig, met een boekbespreking en enige fragmenten genoegen nemen, want voor zover we weten is het nog niet vertaald. Het betreft „Citizens” (Burgers) door Mayer Levin, uitgegeven in 1940 te New York door the Viking Press.

Het boek begint met een verslag van de gebeurtenissen in Chicago op een Amerikaanse nationale feestdag, 4 Juli, tijdens de staking van de arbeiders der metaalfabrieken in 1937. Er ging in die tijd een stakingsgolf door geheel Noord-Amerika, waarbij een van de eisen de erkenning van de vakvereniging de C.T.O. was. Op die dag schoot de politie in het wilde weg op demonstrerende arbeiders, waardoor tien demonstranten gedood werden en verscheidene voor het leven verminkt. De gehele Amerikaanse pers, uitgezonderd de Daily Worker, het stalinistische dagblad en een klein onafhankelijk dagblad, was op de hand van de politie en stelde het voor, alsof de arbeiders in de aanval waren geweest en de politie uit noodweer geschoten had. Filmopnamen van het gebeuren mochten in de bioscopen niet vertoond worden. Typisch voor „democratisch Amerika” was, dat er een protestvergadering gehouden kon

Iedere intelligente burger weet, dat we militaire macht nodig hebben voor verdediging, niet voor agressie.

We hebben die nodig, om de vrede te behouden, niet om oorlog te maken en het is zowel de plicht van de overheid, het volk te beschermen tegen een overval van de vijanden van buiten, als tegen de gevaren van binnen.

De eerste plicht van een goede regering is de voorwaarden te scheppen, die de vrede verzekeren, het volk te beschermen tegen gevaar en vernietiging, zodat het zijn leven kan behouden, van zijn vrijheden kan genieten en zijn werk in veiligheid kan doen.

Het motto in Amerika moet zijn: „Millioenen voor verdediging, maar geen cent voor verdrukking en agressie”.....

Twee keer, in minder dan één generatie, is Amerika aangevallen. Twee maal zijn we gedwongen tot lang en uitputtend oorlogvoeren, waarop we niet waren voorbereid.

Revolutionaire literatuur

worden, en zelfs een comité voor onderzoek gekozen werd, welk comité zelfs de politiemannen en personeel chefs van de company kon verhoren, maar verder niets kon doen. Hoewel uit de verhoren duidelijk aan het licht kwam dat de burgermeester, en de politie volkomen verantwoordelijk waren voor de aangerichte ellende. Het comité was de personificatie van de gedachte, dat binnen het raam van het kapitalisme langs wettige weg, genoegdoening te verkrijgen was voor het vermoorden van arbeiders. Dat het comité niet tegen de kapitaalsmacht opgewassen kon zijn, is duidelijk.

De schrijver gaat van de vierde Juli terug naar het begin van de ontwikkeling, die tot de gebeurtenissen en tot de staking aanleiding hebben gegeven.

Hij doet dat, door de levensloop van de tien slachtoffers, van dat ze voor het eerst met de arbeidersbeweging in aanraking komen af, nauwkeurig te beschrijven. Op die manier krijgen we een prachtig inzicht hoe de gedachten zich in de hoofden van de arbeiders gaan ontwikkelen en welk een rol de huiselijke omstandigheden daarbij spelen. Een deel van de arbeiders in Amerika komen uit een totaal verpauperd Europa, na de eerste wereldoorlog. Een ander deel komt uit Mexico, waar ze een armzalig en uitzichtloos slavenbestaan leiden. Ze hebben allen geloofd in het sprookje, dat

De Hearst Newspapers hebben er aan meegewerkt, de miljoenen aan het verstand te brengen, dat slechts een sterk Amerika een vredig Amerika kan zijn.

Wij zullen doorgaan daarop te hameren, tot de waarheid doorgedrongen is tot de laatste beroeps-„pacifist”.

In „Look”, een veelgelezen weekblad, vinden we als hoofdartikel:

„We bereiden ons op de verkeerde oorlog voor”, door Majoor Seversky.

Hij zet in dit artikel uiteen, dat Amerika zich hoofdzakelijk moet toelleggen op een luchtoorlog. We laten hem aan het woord:

.....Met andere woorden, indien we besloten hadden, dat luchtmacht de grondslag van de moderne strategie is, dan zouden, in Duitsland in 1943, 44 of 45 niet 1.600.000 ton bommen, maar 50.000.000 ton zijn gevallen. Zelfs deskundigen geven heden toe, dat Duitsland zou zijn bezweken onder het gewicht van zulk een bombardement, lang voordat we de nodige krachten hadden gemobiliseerd, voor de invasie en zonder de noodzaak, het

Rode Leger in Oost- en Centraal Europa te laten binnentrekken.

Zelfs in de vorige oorlog was het, uit een zuiver militair standpunt bezien, niet nodig, Duitsland en Japan te bezetten. Nadat we de controle over de lucht gekregen hadden, zouden we deze landen tot puin hebben kunnen bombarderen, waarbij we de laatste resten van hun industriële „beschaving” hadden vernietigd, en hen laten puinruimen, gedurende twee generaties.....

Ons strategisch vooruitzicht is heden helderder dan ooit, omdat — indien een nieuwe oorlog komt — we weten, vanwaar die kan komen en voor welke taken we dan staan.....

In de volgende oorlog weten we precies het terrein en het doel... We zijn in een ideale positie voor helder denken, helder plannenmaken en het vervaardigen van de meest doelmatige wapens, die gemaakt moeten worden met het doel, ons een onomstreden beheersing te verschaffen over het gehele luchtruim.....

Laat ons beginnen, die wapens te maken, nu.”

omverwerping van de kapitalistische maatschappij nog bijna niet naar voren. En zeker zijn ze nog niet vertrouwd met de gedachte dat de arbeiders van hoofd en hand zelf het gehele maatschappelijke leven moeten en kunnen beheersen. De schrijver van Citizens noemt deze mogelijkheid dan ook niet eens. Wel laat hij duidelijk zien, hoe het merendeel der arbeiders zich geheel overgeeft aan de leiding, de vakverenigingsleiders, en hoe de vakvereniging in de allereerste plaats de uitbouw en macht van haar organisatie op het oog heeft, ook al is die in strijd met het belang van de arbeiders.

Enige fragmenten, die we in het volgende nummer zullen publiceren, tonen dit heel duidelijk. We zien hoe ze tot drie keer toe de arbeiders versjacheren, als het bestaan van de vakvereniging op het spel staat. Ze zijn altijd bereid tot een compromis met de klasse-vijand, omdat ze een machtspositie te verspelen hebben. De arbeiders hebben niets te verspelen, ze bezitten niets. Ze hebben echter een wereld te winnen..... De heel zwakke oppositie, die de dingen, doorziet, wordt gesmoord.

Zelden is er een eerlijker boek over de arbeidersbeweging geschreven. De fouten, de zwakten en de onversaagdheid van de enkele dapperen; van de naamlozen, worden open en eerlijk beschreven. Je krijgt de indruk, alsof de schrijver door niets verborgen te willen houden, zelf dieper in de problemen tracht door te dringen. Problemen, waarvoor hij, zowel als de arbeidersklasse in Amerika, nog geen oplossing gevonden heeft.

Bespiegelingen naar aanleiding van een heilwens

In zijn wekelijks „socialistisch commentaar” voor de VARA sprak de heer Voskuil, hoofdredacteur van „Het Vrije Volk”, op Zaterdagavond 27 Dec. een heilwens uit voor het Nieuwejaar. Hij wenste zijn luisteraars en socialistische maatschappij met socialistische mensen toe, en hij beloofde hun dat hij die wens op 31 December om 12 uur bij zichzelf zou herhalen. Ons dunkt, dat deze wens buitengewoon aantrekkelijk is, vooral waar hij uitgesproken werd door een zo socialistisch mens als de hoofdredacteur van het blad van de voormalige SDAP, dat, nu ze zich achter de Partij van de Arbeid heeft geschaard, niet meer genoeg heeft aan de naam „Het Volk”, maar zich met de naam „Het Vrije Volk” heeft getooid.

De heer Voskuil, stelde zijn luisteraars gerust over het blijkbaar door enige van zijn luisteraars gevreesde gevaar voor overproductie met de daaraan verbonden werkloosheid en crisis, zoals wij die een kleine twintig jaar geleden beleefden. Kijk eens, zei vader Voskuil, er moet nog zoveel gebouwd worden, nog zoveel geproduceerd om de steeds toenemende bevolking te voeden en te kleden. (sprak daar iemand van export?), dat er voorlopig van overproductie en werkloosheid geen sprake zal zijn. De bouwvakarbeiders zouden zelfs enige generaties lang werk in overvloed hebben. Maar, zo voegde hij daaraan toe, eenmaal komt toch weer het gevaar van overproductie, als..... het kapitalisme het tenminste voor het zeggen heeft. En daarom..... zie bovengenoemde heilwens.

Een staaltje van demagogie, nietwaar? Want welk kapitalisme bedoelt de heer Voskuil eigenlijk? Dat van het plan-Marshall? Maar dat is hem en zijn blad toch juist zo welkom? Of het kapitalisme, dat zijn kapitaal in Indonesië heeft belegd, en nog belegt? Maar voor het behoud daarvan strijdt de partij van de heer Voskuil toch? Vreemde tegenspraak, waaraan men haast geneigd zou zijn de conclusie te verbinden, dat wij het kapitalisme in het leven moeten houden om het te kunnen bestrijden.

Wat ons opviel

In het Parool van Dinsdag 6 Jan. vonden we het volgende bericht:

Te weinig verse vis.

„Bij de Rederijen is weinig animo, om de binnengekomen haringschepen voor de trawlvisserijen gereed te maken. De maximum visprijzen, voornamelijk voor tong en tarbot achten de reders te laag, om tot lonende besommingen te komen.”

Als arbeiders staken, wordt het gehele regeringsapparaat in beweging gezet. Maar bij stakende reders.....

Positie en werk van Spartacus

Op Zaterdag 26 en Zondag 27 December, werd een bondsconferentie gehouden. Het komt ons genenst voor, onze lezers omtrent die bijeenkomst ook in de krant verslag te doen. Ook die bijeenkomst kan worden gezien als een mijlpaal in ons werk. Niet zozeer om het bijeenzijn van leden en vertegenwoordigers van de bond. Dat vindt zelfs vrij regelmatig plaats. De conferentie werd belangrijk als eerste geslaagde poging om leden en vrienden van Spartacus met elkaar te doen bespreken in welke actuele situatie de arbeidersklasse van de gehele wereld zich bevindt en welke taak in de klassestrijd Spartacus te vervullen heeft.

Natuurlijk, in het algemeen hebben wij ons daarmee in het verleden ook bezig gehouden, maar dat kwam toch destijds vooral hierop neer, dat het een zoeken betrof naar de omschrijving van de nieuwe positie waarin de arbeidersklasse was komen te verkeren, door de structurele wijzigingen van het kapitalistische stelsel. Begrepen werd, dat de arbeidersbeweging in een zover ontwikkeld kapitalisme, waarin monopolisme en staatskapitalisme het gehele economische en politieke leven beheersen, niet met haar oude vormen van strijd en organisatie kan volstaan, ja, dat die vormen totaal ongeschikt waren geworden. Geconstateerd werd, dat de organisaties der arbeidersbeweging met het kapitalisme waren meegegroei, en dat zij door de oude gedachten aan een geleidelijke machtsovername in het economische leven en in de staat waren geworden grote bureaucratisch geleide instellingen die zich verantwoordelijk voelden voor orde en staat. Begrepen werd, dat socialisme langs die wegen niet verwirklijkt kan worden en dat de oude organisaties, nauw verwant waren aan het gehele kapitalistische organisme. Dat zij eer naamloze vennootschappen waren, geleid door directies, die zich tot taak stelden, onder min of meer dragelijke voorwaarden, de arbeidskracht aan de markt te presenteren. Het socialisme of communisme, dat zich alleen laat denken, als een economische orde waarin de gezamenlijke werkers zelf gemeenschappelijk productie en consumptie regelen, kan zich langs die weg met nieuwe leiders, directies en heersers niet verwezenlijken.

Verder waren de opvattingen omtrent taak en wezen van de partij aanvaard op een reeds vroeger gehouden conferentie, maar gemeengoed was dit

zeker niet geworden. De uitvoering in de dagelijkse klassestrijd, ook in de eigen vormen van organisatie van Spartacus, liet te wensen over.

„De arbeiders moeten het zelf doen” dreigde een frase te worden en bij sommigen een argument, om de ontwikkeling van de klassestrijd dan maar aan de loop der gebeurtenissen over te laten en het zelf-proberen en medestrijden na te laten.

Naar buiten werkte dit uit als een min of meer negatieve kritiek. Het ergste was bij velen, wij zeiden het reeds met andere woorden, de zelf-negatie in de klassestrijd.

Een kentering kwam, toen de strijdbewusten de gewonnen begrippen, zelf in de strijd van elke dag die de klasse voert, in de praktijk gingen toepassen. Zij lieten zich leiden door de gedachte, dat Spartacus niet een theoretiserende club, maar een strijdende voorhoede moet zijn. De wetenschappelijke inzichten hebben alleen dan waarde, wanneer zij een wapen worden in de klassestrijd.

In de daarna volgende periode was het leven van de bond vrij moeilijk. Maar er kwam een einde aan de innerlijke onzekerheid, en vooral in de dagelijkse strijd konden de bondsleden als werkers in de bedrijven meer positief optreden, overeenkomstig het eigen en gemeenschappelijke inzicht.

Ook het bondswerk zelf en ons organisme ondervonden van het nu gesloten optreden de gunstige uitwerking. Over het algemeen marcheert het bondswerk, hoe onvoldaan we ook nog zijn, beter dan voorheen. Door allen wordt begrepen, hoe de nieuwe organisaties die de klasse behoeft, met inbegrip van Spartacus, moeten beantwoorden aan het nieuwe principe van het zelf doen. Dat zelf doen moeten we met elkaar leren, leren in de strijd zelf, leren ook in het bestaan van de bond. In en door de klassestrijd moeten wij allen de ervaring opdoen, die ons straks in staat stelt het maatschappelijk leven te beheersen en te richten.

De Spartacusbond kan niet een los samenraapsel zijn van revolutionairen. Zij kan ook niet zijn een organisatie met een nieuwe directie of leiding. En hier begint op ons eigen terrein, de bond, het positieve. Er moet, volgens wel overwogen plan aan alle onderdelen van het bondleven die aandacht worden besteede die er aan toekomt. Organisatie en administratie behoren door alle kameraden in gemeenschappelijke arbeid te worden ver-

richt, terwijl zij ook door allen moeten kunnen worden overzien.

Dit alles eist volkomen nieuwe organisatievormen en een nieuw organisatieleven. Zo blijkt reeds in de praktijk van het Spartacusbestaan, dat de oude vormen van organisatie der arbeidersbeweging ongeschikt zijn. Ongetwijfeld zal er nog moeten worden gezocht en geprobeerd, maar de ervaringen zullen ons de juiste weg leren vinden. Ondertussen zijn voor de uitvoering van zodanig plannen een groot aantal werkgroepen nodig, die elk een onderdeel nemen van het geordende plan. Ons ledental is daarvoor momenteel te klein, zodanig niet aan elke taak die werkracht kan worden gewijd, die zij nodig heeft. In die wetenschap waren wij er reeds toe overgegaan naast de leden en vrienden van Spartacus uit te nodigen de conferentie mede te maken. Het is ons bekend, dat een deel daarop prijs heeft gesteld en graag in onze nieuwe organisatie wil meewerken. Maar nog komen wij krachten op allerlei terrein tekort. Daarom doen we hiermede een beroep op allen, die noodzaak van dit werk inzien, om mee aan te treden. Schrijft aan ons adres Postbus 7046 Amsterdam Zuid 2.

De wil tot positief stelling nemen bracht mede dat de bond in een ruime discussie de politieke wereldsituatie besprak. De ontzaglijke wereldmachten die zich militair, politiek en economisch tegen elkaar wapenen, en waaruit zich het verschrikkelijke visioen van een derde wereldoorlog, dagelijks sterker aan ons opdringt pogen de door hen heerste arbeidersmassa's te dwingen in het keurlijf van arbeidsdiscipline en uitbuiting. Ook welangen zij een gezindheid van de arbeiders hun staatskapitalistisch en monopolistisch kapitalistisch systeem te ondersteunen. Of we dit fa-

cisme noemen of niet, zo zijn de feiten. De strijd van de arbeidersklasse wordt daardoor een strijd om het bestaan, en de vrijheid. Een strijd om beheersing van de productiemiddelen, om de productie en om de verdeling der producten. Dit alles ontwikkelt zich uit de klassestrijd van elke dag, daaraan willen de Spartacisten hun aandeel hebben. En Spartacus wil in die internationale strijde de voorhoede vormen van strijd bare revolutionairen.

Door dit gemeenschappelijke inzicht op de laatste gehouden conferentie te demonstreren, heeft de Communistenbond Spartacus een periode van werken en tasten afgesloten.

17 JANUARI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No. 3

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

Strijd om het Menszijn

MENS EN MACHINE.

Als we Charly Chaplin in zijn film „Modern Times” aan het werk zien, begrijpen we, hoe de mens tot machine wordt, tot een gemechaniseerd menselijk wezen, dat aan alle bewegingen van de machine gehoorzaamt, automatisch alle bewegingen meedoet, zo, dat ze hem niet meer loslaten, tot in de slaap toe. De mens, de normale mens wordt er door vermorzeld.

Charly Chaplin heeft in zijn film alleen één kant van de uitwerkingen van de machine in onze moderne tijd in beeld gebracht. Hij werkt als de moderne mens aan een zichtbare machine met schroef-sleutels, handgrepen enz., maar wat de mens er toe brengt zelf tot machine, tot een gemechaniseerd wezen, te worden, dat is niet in beeld te brengen, dat moeten wij leren zien aan wat wij zo dagelijks in onze moderne maatschappij beleven.

Onze maatschappij is, of wordt met de dag meer en meer één grote fabriek, nu de regeringen de leiding van het gehele productieproces aan zich trekken. De overheid als directie in het totaal bedrijf, daar gaat het naar toe. Niet overal is deze toestand even ver ontwikkeld; het is een proces, dat in Rusland afgesloten is en waar men in de andere landen onherroepelijk naar toe gaat. De oude directies der fabrieken, voornamelijk in de Westerse landen, bieden vaak nog weerstand, of mopperen over het verlies van hun zelfstandige macht. De groten onder hen, zoals de Uni-lever, zijn handiger, zij nemen zelf zitting in de regering en doen zo de voordeligste zaken. Tegen één functie van het totaal-beheer heeft geen enkele oude directie bezwaar, namelijk waar deze er voor zorg draagt, dat de mens, die als arbeider de fabriek moet ingaan, omgevormd wordt tot arbeidskracht, zonder eigen wil en denken, dat nog gericht kon zijn op eigen leven en bestaan. Want de moderne „fabriek” kan geen mensen gebruiken. Alleen arbeidskrachten, die gelijkwaardig zijn aan machines en de te verwerken grondstoffen die, evenals deze laatste,

een prijs dragen, — zo laag mogelijk natuurlijk — en opgenomen kunnen worden in de exploitatierekening van het uitbuitersbedrijf. Pas dan is de „mens” zo ver omgevormd, dat hij de „machine-mens” kan worden, die in „Modern Times” in beeld is gebracht.

PRINCIPIËEL STANDPUNT!

De Nederlandse regering, onze directie van het totaal-bedrijf, is druk bezig deze functie te vervullen. Ze heeft haar plannen op dit gebied, rekening houdende met traditie en gegeven omstandigheden in de Nederlandse arbeidersbeweging en na zich van de medewerking van de vakbonden en de ondernemersorganisaties verzekerd te hebben, tot in onderdelen uitgewerkt. En ze handelt bij de uitvoering van deze plannen naar vastgestelde principes, waarvan het voornaamste is, dat het koopcontract, waarbij de mens tot voor het bedrijf bruikbare arbeidskracht rechtens wordt omgevormd, wordt opgemaakt door die instanties, die door de regering zijn ingesteld. De arbeider is verplicht dit te aanvaarden, hij is reeds, voor dat hij de fabriekspoort binnen gaat, als arbeidskracht verkocht. Nog niet zo lang geleden verkocht hij zijn arbeidskracht zelf, of liet het doen door zijn vakvereniging, waarin hij in den beginne nog iets te zeggen had. Gaandeweg werd de leiding van de vakbond meer en meer baas over deze verkoop en nu is het de door de regering ingestelde instantie, die de alleen-zegging-schap er over heeft toegewezen gekregen.

ARBEIDSKRACHT - GEEN MENSEN

We hoeven ons hier er niet meer mee bezig te houden, waarom de regering dit principe zo strak en star tot uitvoering wil brengen; daarover hebben we het in het vorige nummer van Spartacus gehad. We willen er alleen de nadruk op leggen, dat de directie van het totaal-bedrijf in het doorzetten van de ingestelde ordening onverbiddelijk zal zijn, want ze weet, dat van het slagen het bestaan van de gehele uitbuitersmaatschappij afhangt. Zoals de jongen,

die het soldaten-pakje aantrekt, afstand moet doen van eigen willen en denken omdat hij anders ongeschikt zou zijn, op het slagveld de dood ingejaagd te kunnen worden, zo moet ook de moderne proletariër tot soldaat worden op het slagveld van de arbeid. Het moderne uitbuitersbedrijf kan alleen zuivere arbeidskracht gebruiken, geheel ontdaan van de kenmerken van het menszijn: van eigen willen en denken. Arbeidskracht, waarvan de lonen „wetenschappelijk” worden vastgelegd (de kosten van herstel), genormaliseerd naar bekwaamheid, geregistreerd in getallen, wordt zo tot het materiaal dat samen met machines en grondstoffen in de arbeidsslag wordt geworpen.

WIE IS DE BAAS OVER DE ARBEIDSKRACHT?

De arbeiders komen in verzet, ja, maar ze begrijpen nog niet, wat er gaande is. Ze tornen op tegen het onthouden van de paar centen prestatietoelag, waarop ze recht meenden te hebben, omdat ze toch hun best hadden gedaan. Dat was de aanleiding tot de alom bekende staking bij de maalfabrieken Holland en Ceres in Amsterdam. De textielarbeiders in Tilburg staakten voor het behoud van oververdiensten, die ze reeds jaar en dag ontvingen, maar die hun, op order van de regering, moesten worden afgenomen. De bouwvakarbeiders, zijn nu aan de beurt om afstand te doen van hun zogenaamde zwarte lonen, ze staakten niet, maar deden in evenredigheid met het verlaagde loon, langzaam aan. Prompt kwam hier het antwoord van de regering. In het „rode” Amsterdam met communistische Wethouders en al, werden de arbeiders van het bouwbedrijf bij het Amstelstation door de politie van het werk verdreven. Men vermoedde hier niet raddraaiers te doen te hebben.

De een voorbeeld stellen, waaraan de bouwvakarbeiders van het gehele land kunnen zien, wat hen te wachten staat. Het was niet de eerste „politieke actie”, ook de stakers bij de maalfabrieken kwamen in aanraking met de „sterke arm”, en het zal niet de laatste zijn. De arbeiders komen in verzet tegen het omlaagdrukken van hun loon (nog al begrippe-

Vervolg op pag. 4

De triomf der C.I.O.

De districts-president van de United Steel Workers, C.I.O.-afd. der metaalbewerkeren in Noord-Amerika, berichtte, deze waren door de vakbond allen niet slechts 4 stakingen uitgebroken waren, en goedgekeurd en in tegenspraak met het contract. „Dit is een zeer mooi record, en het is mijn verlangen, dit record te verbeteren en ik hoop, dat ik het volgend jaar kan rapporteren, dat er in ons district geen enkele staking was, die in tegenspraak was met het contract.”

Zo sprak Donovan, terwijl hij zeide te verwachten, dat er weinig of geen arbeidsonrust zou zijn onder zijn 35.279 leden in 1948.

Drie van de vier contracten, die de vakvereniging afgesloten heeft met de United Steel Company, voorzien in een loonsverhoging van 10 cents per uur, en alle vier zorgen voor de onaantastbaarheid aan de kant van de maatschappij voor elke staking, die in strijd is met het contract. Op haar beurt, heeft de vakvereniging erin toegestemd, dat zij zulk een staking niet zou ondersteunen en dat

zij alles zou doen wat in haar vermogen ligt, om de mannen op het werk te doen terugkeren, indien zo iets zou vervallen.

Of de arbeiders het met deze tactiek eens zijn, wordt niet gemeld.

Van rode biet en Hoornse wortel

Vrijdagmiddag 2 uur.

Heeft U niets op de boterham, dames, is er bijgeval geen-koek meer, doe er dan geraspte hoornse wortels op, en om het pikant te maken, een druppel azijn. Houdt U niet van wortels of gaat het vervelen, geen nood dan geraspte biet. Zeer versterkend en gezond voor kinderen.

Je zou zo zeggen, zijn de Duitsers weer terug?

Maar neen, de AVRO gaat verder: ik bedoel natuurlijk de juffrouw, die er voor staat te kwelen. Ze kon zich nog herinneren, dat zij het ook kreeg in het

Duitse concentratiekamp en toen smaakte het ook zo lekker. Ja, niet waar, smaak van de hoornse wortel en bij is dezelfde gebleven! Waarom zou hij dan nu ook niet smaken? Je vraagt je hoe komt een mens aan het idee. En iets voor een radio-omroep. Je weet niet hoe je met je weekloon moet rondkomen en daar wordt je zo maar van niets een gezond en praktisch idee in de hand gedaan. En wat een geluk, dat die Duitsers dat gegeven hebben aan de gevangenen. Hoe zou anders zo'n juffrouw het geweten hebben. Zo zie, zo laag kan het weekloon niet zijn of kunt er gezond bij blijven. Die Duitsers toch!

Als bijgeval juffrouw Hillebrand suikerbietentijd niet heeft meegemaakt, dan maken we er haar bij deze opmerkzaam op. Misschien suikerbiet met kruidnageltje. Je kan nooit weten, hoe lekker het dan smaakt. En per slot rekening moet in het belang van de port het loon wellicht ook nog wat omlaag. Je bent voor de opbouw of je bent het niet.